

SPECJALNIE Z SERCA

WOPFU i IPET

krok po kroku

Praktyczny przewodnik dla nauczycieli

WERSJA ROBOCZA PRODUKTU

Treść opracowana na podstawie obowiązującego tekstu jednolitego rozporządzenia oraz art. 127 Prawa oświatowego. Przed sprzedażą całego e-booka podstawy prawne zostaną sprawdzone ponownie na dzień zamknięcia publikacji.

Autorka: mgr Luiza Kułaga

PRAWA AUTORSKIE I LICENCJA

© 2026 Luiza Kułaga • Specjalnie z Serca

Publikacja jest materiałem edukacyjnym i organizacyjnym. Nie stanowi porady prawnej ani gotowej dokumentacji dla konkretnego ucznia. Użytkownik odpowiada za dostosowanie treści do aktualnych przepisów, orzeczenia, WOPFU oraz procedur placówki.

Licencja dla jednego nabywcy

Nabywca może wykorzystywać e-book i edytowalne formularze we własnej pracy zawodowej, uzupełniać je oraz drukować na potrzeby prowadzonej przez siebie dokumentacji. Zabronione jest dalsze udostępnianie plików, odsprzedaż, publikowanie w Internecie, przekazywanie osobom trzecim oraz tworzenie produktów konkurencyjnych na podstawie całości lub istotnych części materiału.

Ochrona danych

Przykłady w publikacji są fikcyjne. Nie należy wprowadzać danych osobowych ani danych dotyczących zdrowia ucznia do otwartych narzędzi sztucznej inteligencji. Dokumentację rzeczywistą trzeba przetwarzać wyłącznie w rozwiązaniach zatwierdzonych przez placówkę.

Stan prawny wersji: 5 września 2026 r. Przed każdym zastosowaniem należy sprawdzić aktualność przepisów.

Spis treści

1. Od orzeczenia do planu wsparcia	5
2. Podstawa prawna bez prawniczego języka	7
3. Zespół, który naprawdę współpracuje	11
4. WOPFU krok po kroku	16
5. Opis funkcjonalny zamiast etykiet	26
6. Od danych do wniosków	29
7. IPET wynikający z WOPFU	35
8. Cele funkcjonalne i mierzalne	38
9. Dostosowania, które działają	42
10. Monitoring realizacji IPET	56
11. Ocena efektywności i modyfikacja IPET	61
12. Profesjonalny bank gotowych zapisów	67

Materiały praktyczne i formularze są częścią odpowiednich rozdziałów. Osobny plik Word zawiera ich wersje przeznaczone do wygodnej edycji.

Jak korzystać z tej części e-booka

Pierwsze trzy rozdziały porządkują proces przed rozpoczęciem wypełniania formularzy. Ich celem nie jest mnożenie dokumentów, lecz pokazanie, dlaczego orzeczenie, WOPFU, IPET, realizacja działań i ewaluacja muszą tworzyć jeden logiczny cykl.

NAJWAŻNIEJSZE ROZRÓŻNIENIE

Przepis określa obowiązki, minimalną zawartość i terminy. Szkoła może przyjąć własny formularz oraz sposób organizacji pracy, ale rozwiązania wewnętrzne nie mogą pomijać elementów wymaganych prawem.

Oznaczenia używane w e-booku

- **OBOWIĄZEK PRAWNY** — wymaganie wynikające bezpośrednio z przepisu.
- **DOBRA PRAKTYKA** — rozwiązanie organizacyjne ułatwiające rzetelną pracę zespołu.
- **UWAŻAJ** — częsty błąd, który osłabia jakość lub spójność dokumentacji.
- **PRZYKŁAD** — fikcyjna sytuacja przygotowana wyłącznie do celów edukacyjnych.

Granice materiału

E-book ma charakter edukacyjny. Nie zastępuje analizy indywidualnego orzeczenia, statutu i procedur placówki ani konsultacji prawnej w spornej lub nietypowej sytuacji. W przykładach nie wykorzystujemy danych rzeczywistych uczniów.

Rozdział 1. Od orzeczenia do planu wsparcia

1.1. Jeden proces, kilka dokumentów

Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wymaga specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Samo orzeczenie nie jest jednak gotowym planem codziennego działania. Wyznacza podstawę i zawiera zalecenia, które placówka musi przełożyć na rozpoznanie funkcjonowania, program oraz konkretne działania nauczycieli i specjalistów.

- Orzeczenie — dokument wydany przez zespół orzekający poradni; określa m.in. rozpoznanie, potrzeby i zalecane warunki wsparcia.
- WOPFU — wielospecjalistyczna ocena pokazująca aktualne funkcjonowanie ucznia, jego potrzeby, zasoby, bariery i efekty wcześniejszych działań.
- IPET — indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracowany po dokonaniu WOPFU, z uwzględnieniem diagnozy, wniosków i zaleceń z orzeczenia.
- Realizacja — codzienna praca zgodna z przyjętymi celami, dostosowaniami i zintegrowanymi działaniami.
- Okresowa WOPFU i ocena efektywności — sprawdzenie, co działa, jaki jest postęp i co należy zmodyfikować.

OBOWIĄZEK PRAWNY

Placówka ma zapewnić realizację zaleceń z orzeczenia, odpowiednie warunki, sprzęt i środki dydaktyczne, potrzebne zajęcia, integrację ze środowiskiem rówieśniczym oraz przygotowanie ucznia do samodzielności w życiu dorosłym — § 5 rozporządzenia.

1.2. Mapa procesu

1. Przyjęcie i analiza orzeczenia.
2. Zebranie aktualnych informacji od nauczycieli, specjalistów, rodziców i — odpowiednio do możliwości — ucznia.
3. Dokonanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia.
4. Sformułowanie priorytetowych wniosków do programu.
5. Opracowanie IPET przez zespół.
6. Realizacja i bieżące monitorowanie działań.
7. Co najmniej dwukrotna w roku szkolnym okresowa WOPFU z oceną efektywności programu.
8. Modyfikacja IPET w miarę potrzeb.

1.3. Co wynika z czego?

Logika dokumentacji powinna być widoczna w każdym obszarze: zalecenie lub rozpoznana potrzeba prowadzi do określenia bariery, następnie do wsparcia i dostosowania, celu, działania oraz sposobu sprawdzenia efektu.

Potrzeba	Bariera	Działanie	Cel	Wskaźnik
Komunikacja funkcjonalna	Trudność w zgłaszaniu przerwy	Symbol „przerwa” i modelowanie	Uczeń zgłasza potrzebę przerwy	Liczba samodzielnych zgłoszeń / okazje

UWAŻAJ

Nie należy przepisywać całego orzeczenia do WOPFU ani IPET. Każdy dokument ma inne zadanie: orzeczenie stanowi podstawę, WOPFU opisuje aktualne funkcjonowanie, a IPET organizuje działania.

Rozdział 2. Podstawa prawna bez prawniczego języka

2.1. Główne źródło

Podstawowe zasady opracowania WOPFU i IPET określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Korzystamy z tekstu jednolitego ogłoszonego w Dz.U. z 2020 r. poz. 1309. Podstawą ustawową jest art. 127 ustawy — Prawo oświatowe.

STAN PRAWNY

Treść zweryfikowano 5 września 2026 r. w Elektronicznym Dzienniku Ustaw. ELI wskazuje, że tekst jednolity pozostaje obowiązujący. Przed publikacją finalnej wersji należy powtórzyć kontrolę statusu aktu i aktów zmieniających.

2.2. Kto opracowuje IPET?

Program opracowuje zespół nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem. W ośrodkach do zespołu należą również wychowawcy grup wychowawczych prowadzący zajęcia z wychowankiem. Odpowiedzialność jest zespołowa — nie jest to dokument jednej osoby przygotowany wyłącznie do podpisu pozostałych członków.

2.3. Na jaki okres i w jakim terminie?

- IPET opracowuje się na okres, na jaki wydano orzeczenie, jednak nie dłużej niż na etap edukacyjny.
- Jeżeli uczeń rozpoczyna kształcenie od początku roku szkolnego — program opracowuje się do 30 września tego roku szkolnego.
- Jeżeli orzeczenie zostaje złożone w trakcie uczęszczania do placówki — program opracowuje się w ciągu 30 dni od dnia złożenia orzeczenia.

WAŻNE

Termin 30 dni dotyczy opracowania IPET po złożeniu orzeczenia w placówce. Nie należy przedstawiać go jako jednego terminu właściwego dla każdej sytuacji.

2.4. Spotkania i okresowa ocena

Spotkania zespołu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym. Co najmniej dwa razy w roku szkolnym zespół dokonuje okresowej WOPFU, uwzględniając ocenę efektywności programu, i w miarę potrzeb modyfikuje IPET. Przepisy nie narzucają jednej ogólnopolskiej daty drugiej oceny — termin organizuje placówka z zachowaniem minimalnej częstotliwości.

2.5. Prawa rodziców i pełnoletniego ucznia

- Prawo udziału w spotkaniach zespołu, opracowaniu i modyfikacji IPET oraz dokonywaniu WOPFU.
- Pisemne zawiadomienie o terminie każdego spotkania i możliwości udziału, w sposób przyjęty w placówce.
- Prawo otrzymania kopii WOPFU oraz IPET.
- Możliwość udziału innych specjalistów na wniosek lub za zgodą rodzica albo pełnoletniego ucznia.

2.6. Poufność

Osoby uczestniczące w spotkaniu zespołu mają obowiązek nieujawniania spraw, które mogą naruszać dobra osobiste ucznia, jego rodziców lub innych uczestników. Dobra praktyka obejmuje również ograniczenie obiegu dokumentów do osób uprawnionych, bezpieczne przechowywanie i nieprzekazywanie danych do otwartych narzędzi AI.

2.7. Co musi zawierać IPET?

- zakres i sposób dostosowania programu lub wymagań edukacyjnych, w szczególności przez odpowiednie metody i formy pracy;
- zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów ukierunkowane na poprawę funkcjonowania i uczestnictwa ucznia;
- formy, okres i wymiar godzin pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- działania wspierające rodziców i — zależnie od potrzeb — współdziałanie z instytucjami;
- zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne lub socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia odpowiednie do potrzeb;
- zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami;
- w zależności od potrzeb — dostosowanie warunków organizacji kształcenia, także z użyciem technologii wspomagających;
- w razie wskazania takiej potrzeby — zajęcia realizowane indywidualnie lub w grupie do 5 uczniów.

2.8. Co musi uwzględniać WOPFU?

- indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne;
- mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia;
- w zależności od potrzeb — zakres i charakter wsparcia nauczycieli, specjalistów lub pomocy nauczyciela;
- przyczyny trudności, bariery i ograniczenia uczestnictwa;
- w odpowiednim przypadku — trudności we włączeniu w zajęcia wspólne oraz efekty działań podejmowanych w celu ich przezwyciężenia.

DOBRA PRAKTYKA

Szkoła może rozszerzyć formularz o przydatne obszary, np. komunikację, samodzielność, funkcjonowanie sensoryczne i sposób monitorowania. Rozszerzenie ma służyć rozumieniu ucznia, a nie zwiększaniu objętości dokumentu.

2.9. Tabela odpowiedzialności i terminów

Czynność	Odpowiedzialny	Termin / częstotliwość
Koordynowanie zespołu	Wychowawca albo nauczyciel/specjalista wyznaczony przez dyrektora	Ciągle
Opracowanie WOPFU i IPET	Zespół	Przed IPET; następnie zgodnie z

terminem IPET

IPET na początek roku	Zespół	Do 30 września
IPET po złożeniu orzeczenia	Zespół	30 dni od złożenia
Spotkanie zespołu	Zespół	Według potrzeb, minimum 2 razy w roku
Okresowa WOPFU i ocena efektywności	Zespół	Minimum 2 razy w roku
Zawiadomienie rodzica	Dyrektor / osoba kierująca	O każdym spotkaniu, pisemnie